

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942 július 17.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 159. sz.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levélcim: Zombor, p. l. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Ujabb 115.000 tonna hajóteret süllyesztettek el a németek

A keleti fronton Sztalingrád felé nyomulnak előre a német gyorscsapatok
A rzszevi térségben negyvenezerre emelkedett a foglyok száma — Franciaország nem adja át alexandriai hadiflottáját az angolszászoknak

Nyíltan folyik Indiában a forradalom megszervezése

Berlin, július 17.

A német vezéri főhadiszállás közli: A német tengeralattjárók Afrika nyugati partjai mentén erősen biztosított brit hajókaravánból hat kereskedelmi hajót süllyesztettek el 39.500 tona ürtartalommal. A Missziszippi és Panama között az elsüllyesztett hajók vízkiszorítása 68.650 tonna. A Jeges tengeri vizeken hétezer tonna hajóteret veszett el. A német tengeralattjárók összesen 17 hajót süllyesztettek el 115.000 tonna tartalommal. (MTI)

A szovjet arcvonalon tovább tombol a történelem legnagyobb csatája. Pénteken délután a következő hadijelentést adta ki a vezéri főhadiszállás:

A keleti arcvonal déli szakaszán gyorskötélékeink a Donectől keletre üldözik az ellenséget. A Donec-menti vasúti vonalat Sztalingrád felé átérték. Az ellenség hátában lévő gyorskötélékek a néha szemben, néha oldalról támadó gyalogsági kötelékekkel több ellenséges hadosztályt körülkerítettek. Ezek a hadosztályok megkísérlik, hogy kelet felé kitörjenek, de minden igyekezetük meghiúsul. Légi kötelékeink egymást sűrűn követő hullámokban támogatták a gyorskötélékeinket és megakadályozták az ellenséget abban, hogy rendszerben vonuljon vissza. Éjjel-nappal folynak a légítámadások az ellenség menetoszlopai, közlekedési vonalai és utánpótlása ellen.

A déli arcvonalon folyó harcokban résztvesznek a szövetséges csapatok is. Június 29-e óta egy magyar kötelék harcol velünk, július elseje óta az olasz hadsereg is harcban áll, továbbá egy román és egy horvát kötelék harcol Timosenko ellen.

Gyorskötélékeink elfoglaltak egy szovjet repülőteret s itt 50 repülőgépet zsákmányoltak. Poti kikötője ellen légítámadást intéztek repülőink, s a ledobott bombák elsüllyesztettek egy nehéz szovjet cirkálót. A voronyezsi hídfő ellen a bolsevisták újabb támadást intéztek, ezeket visszavetettük. A középső arcvonalon rohamcsapatok helyi sikereket értek el. Rzszevtől keletre, az erdők megtisztítása közben a foglyok száma negyvenezerre emelkedett. Ezenkívül 220 páncélost, 738 löveget és 1660 géppuskát, illetve gránátvetőt zsákmányoltak.

Eszakon bombavetőink megszakították a Murmanszk vasutvonalat.

Egyiptomban visszavetettük az ellenség páncélos támadásait. Repülőgépeink hadfelszerelési üzemek ellen intéztek támadást.

Néhány angol bombázó zavaró támadást kísérelt meg. A gépeket visszautítottuk.

Az olasz hadijelentés a következőket közli: Ellenséges páncélos csapatok El Alameintől kiindulva támadást indítottak állásaink ellen. Az ellenséget visszavetettük. Az angolok tíz páncéloskocsit vesztek. Délebbre páncélosokkal intéztek támadást ellenünk, de az előnyomulást megakasztotta tüzerünk pontos tüzelése. Légi erőink alacsonyrepüléssel hatóan géppuskázták az ellenséget. Kétféle brit gépet lelőttünk.

A Tobruk ellen intézett légítámadás során két ellenséges gépet lelőttünk. Az egyik gép lángolva zuhant le. Német és olasz bombavetőik Málta kikötőberendezéseit árasztották el bombákkal.

Elkeseredett

ellenállásra hívja fel a bolsevista katonákat a Pravda, jelentő Stockholmon keresztül az OEL. A lap azt írja, hogy nehéz napok virradtak Szovjetországra. A veszély súlyos! Kellő erélyt kell kifejteni és azon kell lenni, hogy megállítsák a németek előnyomulását a keleti fronton. A harc életre-halálra folyik a Don mentén.

Sürgeti a lap a második arcvonal felállítását és kitartásra buzdítja a katonaságot.

A semleges sajtó is foglalkozik a Szovjet kétségbeesett helyzetével. Amsterdamból érkező jelentések arra mutatnak rá, hogy a németek gyors előretörése lázas tevékenységre készítette a bolsevista diplomáciát a második arcvonal létrehozása érdekében.

Washingtonban hangsúlyozzák, hogy a második arcvonal katasztrofális vereséggel végződhetne, s ezért hatalmas áldozatok kell hozni, a Szovjet azonban nem törődik ezzel. Moszkvát nem érdekli az áldozat, mert a vereségek ellensúlyozására sürgősen tennie kell valamit.

Az angolok számolnak a második

arcvonalal, már teljes egy év óta kísérleteznek annak felállításával, de ez csak hiu ábránd marad. A német hadvezetés mindenre felkészült. A keleti arcvonalon, mint tegnap már jelentettük, negyven német hadosztály áll érintetlenül. Ezt az óriási számú hadsereget a németek napok alatt a szükséges helyre dobják. Ez olyan nagylétszámú harci erő, amellyel szemben az angolszászok csak abban az esetben vehetnek fel az eredményes küzdelmet, ha legalább másfélszer ilyen erő állna rendelkezésükre. Hatvan hadosztály partraszállása azonban lehetetlen nemcsak azért, mert a németek már az első hadosztály megérkezése után felvették a küzdelmet és megtisztítanak az új frontot, de az angolszászoknak ilyen óriási csapatszállításokra nincsen elegendő hajóterük.

Az indiai helyzetre

jellemző Gandhi és Nehru nyilatkozata. A Stefani jelentése szerint Indiának nincs szüksége arra, mondotta Nehru, hogy idegenek fejlesszék ki iparát és kereskedelmét.

India megérett már az önállóságra. A szabadságmozgalmak megszervezését ismét Gandhi irányítja. Az agg népezer nyilatkozott egy amerikai újságíróknak és kijelentette, hogy amennyiben Anglia elismeri India függetlenségét, lehetővé válnak a tárgyalások. Ha azonban Anglia nem hajlandó ezt elismerni, helyzete nagyon válságosra válik. A hinduk forradalomra szervezkednek. Nem szavak kellene többé, mondotta, hanem tettek. Új mozgalmat indítottam, s ennek a mozgalomnak nem számítok végetvetni. Ha az angol rendőrök letartóztatnak, annak beláthatatlan következménye lesz Angliára nézve.

Az összes londoni lapok kisebb-nagyobb cikkeket közölnek az új indiai szabadságmozgalmról. A pándi kongresszus végrehajtóbizottságának határozatát — mint egy londoni jelentésben olvassuk — az ille-

tékes körök vegyes érzelmekekkel fogadták. Nem hiszik ugyanis, hogy maga a kongresszus ebben a formájában elfogadja a javaslatot. Ha Indiának rögtön megadnák a teljes szabadságot, amit a végrehajtóbizottság követel — mondják Londonban — veszedelmes összeütközés támadna a mohamedánokkal, akik az indiai hadseregnek felét alkotják. Fontosnak tartják Londonban azt is, hogy Nehru és Azad mérsékletet tanúsítsanak Gandhi javaslatával szemben.

A Times vezércikkben foglalkozik Gandhi indítványával és megismétli azt az álláspontot, melyet annakidején Cripps indiai tárgyalásai alkalmával elfoglalt, hangsúlyozva, hogy Angolország hajlandó megadni Indiának a politikai függetlenséget, mi helyt a háboru véget ér, és — ezt a feltételt a lap különös nyomtatékkal emeli ki —, ha India lakossága a különböző kérdésekben teljesen meg tud egyezni. Dzsinnah mohamedán vezér legutóbbi kijelentése azonban ismét azt bizonyítja, hogy erről a feltétlenül kívánatos megegyezésről egyelőre szó sincsen. Végre a Times kijelenti, hogy mindaddig, amíg az ellenség a kapuknál áll, Indiának nem lehet megadni semmiféle alkotmányreformot.

Ugyanakkor az angol munkáspárt köreiben olyan hangok is hallatszanak, hogy Indiával újból fel kell venni a tárgyalások fonalát.

A Budapesti Értéslő jelentése szerint az indiai kongresszusi párt és a britek között a helyzet kiéleződött. A kongresszusi párt kompromisszumra nem hajlandó. A londoni lapok sugalmazott cikkeket közölnek, amelyek fenyegetést tartalmaznak India ellen.

A képviselőház

péntek délelőtti ülésén Antal István miniszter válaszolt Rokai Ferenc interpellációjára a ponyvairodalom ellen. A miniszter válaszában szólt a most hozott papirrendeletéről. Ez a jövőben megakadályozza a ponyva megjelenését. Arról is intézkednek, hogy az eddig megjelent ponyvát elvonják a közönségtől. A miniszter közölte, hogy évente 36 millió példányban jelent meg a ponyva és erre a célra 310 vagon rotációs papírt használtak fel.

Rohammal foglaltak el az olaszok két ipari központot Afrikában

Róma, július 17.

Az afrikai harcokról nagy cikkekben foglalkozik az olasz sajtó. A Stefani jelentése szerint az itt folyó elkeseredett harcok során az olaszok két ipari központot vettek be. A harcokat felégetett mezők és utak hiánya jellemzi. Óriási melegeben kellett megküzdeniük az olasz csapatoknak, de mindez nem akadá-

lyozta sikerüket. Heves harc közben, szuronyrohammal és kézigránát támadással rohanták meg az ellenséget és egyórás harc után már a falu házai között folyt a küzdelem.

Az ellenség nagyszámu foglyot és nagymennyiségű hadianyagot veszített.

Gandhi:

Vagy elismerik India függetlenségét, vagy készüljön el Anglia a legsúlyosabbra

Nyíltan folyik Indiában a forradalomra való megszervezés

A Stefani olasz hírszolgálati iroda jelentése szerint Nehru, a kongresszus előtt tett javaslatát után, amely az angolok kivonulását követeli, kijelentette, hogy Indiának ipara kifejlesztésére nincs szüksége idegenekre. India nem számít a Kinával való együttműködésre sem.

Wardhából jelenti a Bud. Tud.:

Mahatma Gandhi újabb nyilatkozatot tett, amelyben többek között a következőket mondotta: Amennyiben az angolok elismerik India függetlenségét, anélkül, hogy tekintetbe vennék a pártokat, úgy bizonyára lehetővé válnak a tárgyalások. Ha az angolok visszavonulása a jóakarat jegyében megy végbe, úgy a teljes változás a legkisebb kár nélkül megy végbe. Bölcs és felelősségük tudatában álló férfiak együtt fognak működni és megalakítják az ideiglenes kormányt. Az angolok visszavonulása után a pártok a kongresszusi párttal együtt majd nem automatikusan feloszlanak. Amennyiben egyáltalában új pártok létesülnek, úgy ezek egész más módon működnek majd és kölcsönösen egymást egészítik ki. A szabad India kész

együttműködni a szövetségesekkel, azonban nem mondhatom, hogy vajjon India a militarizmust vagy az erőszaktól való tartózkodás útját fogja-e választani. Én a magam részéről megteszek minden lehetőt, hogy Indiát a békés megegyezés útjára vezessem.

Gandhinak különösen a News Chronicle munkatársa részére adott nyilatkozata keltett méltó feltűnést az egész világon. Gandhi a következőket mondotta:

— Vagy elismeri India függetlenségét, vagy készüljön el Anglia a legsúlyosabbra. Nyíltan folyik Indiában a forradalomra való megszervezés. Olyan Indiát akarunk, amelynek szabadsága a tetteken alapszik. A mozgalom, amelyet most megindítottam, — folytnak nem számítok gátat vetni.

— Ha letartóztatnak, annak beláthatatlan következménye lesz, fejezte be nyilatkozatát az indiai népevezér.

Az angol újságíró szerint Gandhit a szenvedések és a nélkülözések 44 kilóra fogyaszották.

London izgat, a németek könnyörtelenül lecsapnak

Berlin, július 17.

(Buu. Ert.) Berlieni német katonai hatóságok kijelentették, hogy a német rendőri hatóságok a megszállt nyugati területen történő intézkedése a német csapatok biztonságát szolgálja.

Az angol rádió állandóan izgató hadjáratot folytat, rópcédulákat terjesztnek az angolok és fegyvereket is ígértek a megszállt területek lakosságának.

A németek erre kénytelenek voltak megtenni a szükséges ovatossági intézkedéseket mert az a feladatuk, hogy vigyázzanak és könnyörtelenül lecsapjanak, ha arra szükség mutatkozik.

Franciaország nem adja át alexandriai flottáját az angolszászoknak

Párizs, július 17.

Laval az alexandriai francia flotta ügyében tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy a hajóraj parancsnoka azt az utasítást kapta, igyekezzék francia kikötőbe érni. Ha ez nem sikerül, úgy francia lobogó alatt maradjon a hajóraj Alexandriában.

Idegen nemzetnek soha se adják át a hajókat.

Japán felkészült a támadás erejének fokozására

Tokió, július 17.

Tozso japán miniszterelnök, egy katonai és politikai társaság ülésén beszédet mondott és többek között a következő kijelentéseket tette: A japán hadsereg tökéletesen felkészült arra, hogy támadási erejét fokozza és az ellenséget megsemmisít-

se. Tozso hangoztatta a győzelembe vetett biztos bizalmát.

A Stefani jelentése szerint az elfoglalt területeken a japánok már ismét üzembe helyezték az olajforrásokat. A mangán, a higany, a platina és a chrombányák kiaknázását is megkezdik a jövőben. (MTI)

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Itél a dzsungel

Végig izgalmas film a dzsungel világból.

Főszerepben:

ISA MIRANDA, GUSTAV DISSL,
JOSCO GIACHETTI.

Pótműsor: magyar és olasz híradók.

Zárt ülés az alsóházban

Bern, július 17.

Az angol hírszolgálati iroda szókszavu jelentést adott ki az alsóház zárt üléséről. A jelentés szerint az ülésen megvizsgálták a kereskedelmi hajózás helyzetét. Az egyik felszólaló, Crambore lord kijelentette, hogy az ellenség nem ismerheti Anglia helyzetét. Hassunk oda, mondotta, hogy ne ismerje meg.

A Stefani a jelentéshez hozzáfűzi, hogy a lord kijelentése arra enged következtetni, miszerint Angliának még nagyobb vesztesége van, mint amennyit a német és olasz hadijelentések mondanak.

UJABB HAJÓKAT SULLYESZTETTEK EL AZ ATLANTI OCEÁNON ÉS A MEXICÓI ÖBÖLLEN

A német jelentések szerint az Atlanti Óceánon egy közepes norvég hajót torpedótalálat ért. A hajó, amely angol szolgálatban állott, elsüllyedt.

A Mecikói öbölben két közép nagyságú kereskedelmi hajó süllyedt el, mindkettő torpedótalálat következtében.

LÁZAS MUNKÁBAN A SPANYOL HAJÓGYÁRAK

Madrid, július 17.

A spanyol hajógyárakban lázas munka folyik. Jelenleg 170 hajó áll építkezés alatt.

AMERIKA FELSZÓLITOTTA FINNORSZÁGOT, HOGY IRJA BE KÖVETSEGEIT

Helsinki, július 17.

Az Egyesült Államok minden összekötést megszakított Finnországgal és egyidejűleg felszólította a külügyminisztériumot, hogy augusztus elsejével zárja be az összes követségeit.

ROOSEVELT megbízottja ANGLIÁBA ERKEZETT

Amsterdam, július 17.

A Német Távirati Iroda jelenti: Stettinius, a bérlet és kölcső végrehajtása ügyében, mint Roosevelt külön megbízottja, Angliába érkezett. A megbízottat felhatalmazták Washingtonban, hogy minden okmányt és szerződést aláírjon, s így ezzel is időt nyerjenek és elkerüljék a 24 órás késedelmet, ami az okmányoknak Washingtonba való küldésével járna.

KÁTRÁNNYAL BEKENTÉK AZ USA BUENOSAIRESI KÖVETSÉGÉNEK FALAIT

Buenos Aires, július 17.

A Stefani jelentése szerint Buenos Airesben ismeretlen tettesek kátránnyal bemocskolták az Egyesült Amerikai Államok nagykövetségének egész falát. A tetteseket keresik.

CEKJANGBAN IS PARTRASZÁLLTAK A JAPÁNOK

Tokió, július 17.

Cekjang délkeleti tartományban a japán csapatok partra szálltak. Az ellenség kevés ellenállást tanúsított.

Utolsó óra

Lélekzefojtó csönd nehezedik nemzetek és világrészek fölé. Kisértetjárás ideje, huszonegyedik óra. A népek megfeszített izommal, lihegve készülődnek az utolsó nagy mozdulatokra, melyek talán évszázadokra döntenek majd el az emberiség sorsát. Történelemfordulások súlyos perce ez.

A magyar nemzet ott áll tornyosuló feladatai előtt. A nemzet izma: a hadsereg készen áll emberfeletti erőfeszítésre. A nemzet agya lázasan működik, számol, mérlegel, kémleli a lehetőségeket, hogy a pillanat illanó üstökét megragadja. Az ország hajójának acélbordázata remeg a belső erők feszülésétől. Évszázadok óta először áll újra a magyar önsorsával kezében s a következő mozdulattól függ, hogy ara marad-e a sorsnak, vagy eltapossák a történelem kerekét.

Nézzünk őszintén és férfiasan szembe az igazsággal: élet és halál mesgyéjén járunk. Ne álltassuk magunkat hiu dicsérettel, meddő hízékedéssel, vélt sikerek hamis fényében. A torna, melyben létünk forog kockán, csak ezután kezdődik. Értsük meg jól: nem tréfa ez és nem harci játék: roppant erőfeszítés, melyben szükség van minden agysejtre, minden izomzatra, mindenre és mindenre, aki a nemzethez tartozik.

Nyílt helyzet előtt állunk és immár az utolsó órában. Elérkezett a pillanat, amikor nemzeti életünkben a tetek sodrának centrifugális ereje szét kell válassza a jót a rossztól, az igazat a hamistól és kicsapja magából mindazt, ami idegen és károsan akadályozza az egységes nagy mozdulatokat.

Százszor és ezerszer elmondottuk már: félre kell tenni minden egyéni érdeket, egyéni célt, önimádatot, sérelmet, vágyat és hiúságot. A nemzet közösségének egyetlen izomzattá kell tömörülnie, melyben megszűnik minden öncélú mozdulat, minden, ami fékezhetné a nagy közös erőfeszítést. Ezerszer megfújtuk már a riadót, hogy mindenki megértse, aki magyar, s aki ehhez mérten gondolkodni tud: ezekben az órákban minden annak a mozdulatnak az erejétől függ, amire a nemzet izomzata megszokadás nélkül képes.

Megértette társadalmunk ezt a riadót? Bizonyára meg. Használt a kiáltó szó? Bizonyára igen. Aki a nemzethez tartozik férfi és nő, fiatal és öreg, kivétel nélkül feszült figyelemmel áll örhélyén és előre néz a feladatra.

Meg kell azonban állapítsuk őszintén és minden kerteles nélkül: még mindig vannak olyanok, akik nem értették meg a figyelmeztetést. Akik továbbra is a maguk kis vakondéletét élik, turkálnak és furkálnak, fityólnak a nemzetre és közösségre, feladatra és áldozatra, akik továbbra is felelőtlenül és hihetetlen ártatlansággal üzik a maguk apró játékaikat, futkosnak egyéni szimatjaik után, fékeznek, lapulnak, bujkálnak és sopánkodnak és úgy élnek éppen, mintha semmi közük sem lenne ahhoz, ami körülöttünk történik. Nem akarják megérteni, hogy ma nem arról van szó, hogy a nemzet kerítésén belül ki hogyan boldogul, kinek miképpen van igaza. Valamennyiünk boldogulása dől el ezekben az órákban: fiainké, unokáinké, az egész világé talán.

Számtalanszor elmondottuk már ezeknek, hogy mindnyájunknak vannak apró ügyel, melyek után szívesen futkosnánk, ha ráérő időnk akadna a történelem kavargásában. Azonban félretesszük ezeket, saját jól felfogott érdekünkben, hogy minden figyelmünk az egyetlen nagy ügy felé forduljon.

Mégis úgy látszik, mintha kárbaveszést volna minden szó, mely intve feléjük fordult. Kárbaveszést minden igyekezet, mely meg akarta érteni a lappangó vakondokkal, hogy saját érdekeiknek szolgálnak azzal, ha a közösséget szolgálják.

Most már nincs többé idő jámbor és kegyes térítgetésekre. Kereken remeg a föld a nagy összecsapások alatt. Földrészek gazdasági mérlege inog, tulvilági szörnyek arca vigyorog a világ sarkainak elhibázott mozdulatra lesve, melynek árnyékában rátörhessenek az emberiségre és tűzbe, vérbe, éhínségbe fojtsák. Utótt az óra, mikor már nincs több idő a vitatkozásra. Egyszerűen és nyitott szemmel számba kell venni a nemzetet; ki tartozik ide, ki nem? Ki értette meg a riadó parancsát, ki maradt meg továbbra is bujkálónak, gáncoskodónak, önösnek pártosnak, akadályosnak? Csak kétféle embert ismerünk,

Odollal kezdjük a napot,

mert a száj és a fogak ezer veszély között egész napon át munkában vannak. Az ODOL-fogpép a fogakat tisztán és egészségben tartja és a száját feltrissziti. Tehát a mindennapos száj- és fogápoláshoz használjunk ODOL-fogpépet

ODOL

fogpép

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Augusztus elsején megkezdik a Délvidék uthálózatának kiépítését

Nincs utépitési nyersanyaghiány

A husz éves megszállás alatt a megszálló hatóságok a legtöbb területen, de különösen a Bácskában, elhanyagolták nemcsak a bekötő utak kiépítését, hanem az állami utak karbantartását is. A volt Jugoszlávia is, mint valamennyi utódállam, utépitési politikáját tisztán nemzeti szempontokból irányította. Ennek következtében a magyarlakta vidékeket készakarva számításán kívül hagyták.

A visszatért Délvidéken megdöbbenően elhanyagolt állapotban vannak az utak, a faluval pedig egyáltalán nincs semmiféle összeköttetése a városnak. Hosszu évtizedek óta a falu télen sártengerbe merül, nyáron meg alig látszik a portól. Az egész Bács-Bodrog vármegyében nagy az uthiány és a forgalom szempontjából különösen hátrányos, hogy Zombor, a megyeszékhely és Szabadka, a Délvidék legnagyobb városa között nincs közvetlen kapcsolat.

A visszatért területek elhanyagolt uthálózatát és hiányzó utait most a kormány igyekszik a lehető legrövidebb idő alatt helyrehozni, illetve kiépíteni. Ebben az évben a közuti építések elvégzésére már kiírták a versenytárgyalásokat. Az utszakaszokat beton, illetve makadamburkolattal látják el,

a munkálatok augusztus elsején megindulnak.

Bekötőutak építésére az 1942. évre 11 millió 500.000 pengő államsegélyt fordítanak, amelyet az egyes vármegyék teherviselési képességük arányában szétosztva kapnak meg.

Bács-Bodrog vármegye is azok közé a vármegyék közé tartozik, amelynek uthálózata a legelhanyagoltabb, s éppen ezért

a Délvidéken fokozottabb mértékű utépités indul meg.

Utépitési nyersanyagban hiány nincs, mert a visszatért területeken lévő kőbányák és a szerbek által a bácskai területen hagyott rengeteg kavics, óriási gránittömbök, cement és egyéb utépitési nyersanyag, ellátják az utépitéseket megfelelő anyaggal. Bács-Bodrog vármegye még a szállítás tekintetében is nagyon előnyös helyzetben van:

olcsó víziutai lényegesen megkönnyítik az anyagszállítást.

Az általános utépitési munkák most már hamarosan megvalósítják a vidék, a falu legrégebbi kívánságát: jól kiépített uthálózata legyen a várossal.

barátot és ellenséget. Küzdeni, tünni, dolgozni akarót, felelősségvállalót és olyant, aki mind-ezeknek ellenszegül.

Nincs mit sokat beszélni tovább: a közvélemény piacán fel kell állítani a bitófákat és kiméletlen gyorsasággal végezni mindenkivel, aki a feladatok vállalásában hijjával találtatik nemzeti érzésekben, léha és nem közénk való. Kipusztulni — nem szóval, hanem már tettel is — mindenkit, aki a nemzet bizalmával visszaél, gazdasági javakkal hűtlenül sáfárkodik, halmoz, drágít, lapul vagy bármilyen módon akadályokat gördít a kerekkel. Mindenkit, aki szóval vagy cselekedettel az egységet megbontani

igyekszik: áskálódik, turkál, könyököl, fűrészel, vagdos, mérges harapásokat osztogat, s ezzel megfertőzi a nemzet belső egységét és nyugalalmát. Kigyomlálni a suttogókat, a sopánkodókat, az elégedetleneket, a felelőtlen és céltalan bírálgatókat. Kiméletlenül megtisztítani a közéletet minden olyan idegen elemtől, amelyik akadályozza a nemzet megfeszített izmainak ökölbe préselt lendületét, amikor útni készül a történelem asztalára.

Értsük meg: utolsó óra ez és a jövődőről van szó: Kiméletlen és szigorú idők kiméletlen szigorú követelnek.

VASS ALBERT.

Gonosz ember öröme

Ment, mendegélt gyönyörködőn,
Erdőn, hegyen és völgyön.
Rigó misézett egy fenyőn
És cinkehad a tölgyön.

Megbámulta a kék eget
S a sárga buzafengert.
A mezőn leheveredett
S örült, hogy nem lát embert.

Az erdőben eperre lett,
Forrásánál szomjat oltott.
Fütyörészett és menetelt
És úgy érezte: boldog.

DOMOKOS ISTVÁN.

Buvárhajóbravur a Mexikói öbölben

Elfogyott a torpedó — három matróz úszik az ellenséges hajóra

(MN) Már hosszú ideje hajszojuk a gőzöst — meséli az Atlanti óceánról 49.995 tonna hajótérelsüllyesztés dicsőségével hazatért buvárhajó fiatal tengerészörmeistere — amikor végre abba a helyzetbe kerültünk, hogy a könnyű géppuskával figyelmeztető lövéssorozatot adhattunk le a hajó orra elé. A mentőcsónakokat nyomban leeresztették és a nagyobbára négeremből álló legénység hanyathomlok menekült. Torpedónk már nem volt, ilyen nagy hajót könnyű géppuskával pedig akkor sem küldhetünk a tenger fenekére, ha itéletnapig vele vesződünk. A kapitány ezért hármunknak parancsot adott, hogy szálljunk át az elhagyott hajóra és a fenékszelepek megnyitásával süllyesszük el. A viharos tengeren csónakkal lehetetlen lett volna az átkelés. Mit tehattünk egyebet, le a ruhával, három fejesugrás, átusztunk a gőzshöz és szerencsésen sikerült a menekülőktől hátrahagyott kötélgáncsot elkapnunk. A hajó átkutatásakor kiderült, hogy áldozatunk egy modern berendezésű új hajó volt, mely gyümölcsöt és kémiai anyagokat szállított. Amennyire az idő rövidsége engedte, ideiglenesen felruháztuk magunkat és munkához láttunk, hogy a fenékszelep fedelét felcsavarjuk. Elmélyedt foglalatokból azonban hirtelen nehéz robbanások riasztottak fel. Fel a fedélzetre. Óvatosan körültekintve kerestük hajónkat, azonban hiába. Ehelyett egy repülőgép bugása repegette meg dobhártyánkat és néhány pillanat múlva már hullottak is megint a bombák, biztosan csak éppen az utolsó pillanatban elmerült tengeraltjárónk fölé.

A helyzet kissé bizsergető, de éppen ilyen mulatságos is volt. Három buvárhajómatróz, fél napra civilbe öltözve egy ellenséges gőzös fedélzetén, a négerlegénység kint a tomboló tengeren, fölöttünk repülőgép, hajónk pedig a víz alatt. Fegyver természetesen nem volt nálunk. Kezdetben kissé megdöbbenünk, de aztán beletrökdünk a változhatatlanba és időtöltésül, meg idegmegnyugtatóul alaposan belakmározunk a egyszerű gyümölcsből. Időnk bőven volt, mert a repülőgép napestig kitarított az égen.

A szürkület beálltával elhatároztuk, hogy gyorsan tutajt tákolunk össze és élelmiszerekkel gondosan megrakodva ismét tengerre szállunk. Előbb azonban természetesen feladatunknak is eleget tettünk. A betóduló víz nyomása ördögi robajjal vágta a magasba a fenékszelep fedelét. Tutajunkról részketve figyeltük a hajó lassu süllyedését. Annak a lehetőségnek tudata, hogy a betóduló víz egyszerűen levegőbe röpítheti a még mindig gőz alatt álló kazánt, kissé kényelmetlen érzés volt, ormóttan tutajunkkal azonban lehetetlen volt idejében elillanni a veszélyes körzetből. A kazán azonban nem robbant fel, hanem egészen más történt. Valamilyen megmagyarázhatatlan okból a parancsnoki hidon hirtelen minden lámpa kigyulladt. Fényük fényező polipkarokként nyult bele a szurok-sötét éjszakába. „Még csak ez hiányzott!”, gondoltuk, de éppen ez volt a szerencsénk. Időközben ismét felmerült hajónk az ünnépi kivilágítás fényében észrevett és fedélzetére vett miniket. Minden nagyon jól sikerült, csak egyet sajnáltunk mélyen, hogy a töménytelen mennyiségű pompás gyümölcsből még csak egy ládat sem hozhattunk bajtársainknak.

MAGYAROK IDEGENBEN

A horvátországi magyarság életének eseményei

(PEKI) A horvátországi magyarság életét a Horvátországi Magyar Közművelődési Közösség egyes csoportjainak működése teszi jelentőssé. Legutóbb a beliscsei helyi csoport tartott Anyák Napját. Ennek az ünnepségnek a keretében a helyi csoport gyermekgardája tartott műsoros délutánt. Az előadásban nagy számmal jöttek össze a magyarok, nemcsak Beliscséről, hanem a szomszédos Valkovórol és Eszék-ről is.

A gyurgyenováci helyi csoport évi rendes közgyűlését tartotta meg. Ezen Schweininger Ferenc elnök megnyitja után Varga István titkár számolt be az eddigi munkáról. A beszámolóból megállapítható, hogy a helyi csoport eredményesen működik. Az év folyamán tartott számos előadásban, felolvasásban és rendezésen kívül téli tanfolyamot tartottak a magyarul írni-olvasni nem tudók részére. A tanfolyam szép eredménnyel zárult. A titkári beszámoló ismertette a jövő évi tervet is, amelynek kerestülvitelére a jelenlevők egyhangúlag a legnagyobb lelkesedéssel a tőlük telhető legnagyobb összeget adományképpen ajánlották fel. A közgyűlés új választás során elnököknek újból megválasztotta Schweininger Ferencet, Varga Istvánt titkárnak és Répás Antalt pénztárosnak. A választmányba három nőt is beválasztottak, hogy ezzel a magyar asszonyoknak még jobban megkönnyítsék a magyarság érdekében végzett munkáját. A közgyűlésen résztvett Döme eszéki körzetvezető, a választás megtörténte után ismertette a Közösség céljait és rámutatott azokra a lehetőségekre, amelyeket a Közösség-

nek ki kell használni, ha eredményt akar elérni.

Dolny-Miholyácon az eszéki ifjúsági körzetvezetőnek a rendeletére a valkovói és dolny-miholyáci kerületek ifjúsága 24 órás éjjeli és nappali táborozást tartott. A táborozáson a fentebbi két kerület ifjúságán kívül az eszéki helyi csoporthoz tartozó rétfalusi ifjúság is résztvett. A beszámoló szerint mind az éjjeli, majd a nappali táborozás példás rendben folyt le és az ifjúságnak alkalma volt ez idő alatt megismerkedni egymással.

A gyakovói kerületben a kerületvezető, Isaszegi József a kerületéhez tartozó egyes helyi csoportok körében körutat tett, amely körut alkalmával megvizsgálta az egyes helyi csoportok ügyvezetését és munkáját. A vezetőséggel tartott értekezé- sen megállapították a jövő munkaitányát is. Ennek a körutnak eredményeképpen a gyakovói kerület magyarságából nagy számmal jelentkeznek a Közösségbe való felvételre azok, akik eddig még nem voltak tagjai a Közösségnek.

Kórógyon a helyi csoport ifjúsága értekezletet tartott, amelyen pontosan megállapították az ifjúság jövő munkájának tervét. Eszerint a szellemi nevelés Sipos Mihály lelkész, Záké János és Záké Jánosné tanítók kezében marad, míg a testi nevelést Kovács József irányítja. Kórógyon külön leánycsapat is működik. Ennek vezetője Balaton Julianna. A kórógyi ifjúsági helyi csoportnak jelenleg 80 tagja van és így a környék legerősebb csapata.

A Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület nyitrai közgyűlése

A Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület most tartotta meg a nyitrai Magyar Ház nagytermében első főközgyűlését. A közgyűlésen a Toldy-Kör is képviselte magát. A főközgyűlésen Csáky Mihály elnöki beszámolóját mondotta el.

A beszámoló keretében Csáky Mihály a Szmke vezetőségének feladatairól beszélt. A vezetőség megszabja a munka szel lemet és vázlatadó utmutatással szolgál, egyben tagjai ellátja anyaggal, hogy a tevékenység egységes, céltudatos, minden kapkodást és ötletszerűséget kizáró legyen. Nem célja azonban tagjainak kezdeményezési kedvét szegni.

Az elnöki beszámoló után Rostok István, a Szmke titkára ismertette a Magyar Közművelődési Egyesület tevékenységét.

A legutolsó Szmke közgyűlés alkalmával Szlovákia 44 községében és városában volt a Szmke-nek husznál több tagja, kinevezett helyi Szmke megbízott pedig 38 helyen működött. Ma már 65 helyen van a Szmke-nek husznál több tagja, úgyhogy február 22-ike óta a szaporulat 21-et tesz ki. Ma 65 helyen van megalapozva a magyar kulturmunka rendszeres megszervezése. A Szmke 1938. évben 22 helyi szervezetben 2.500 taggal bírt, míg most 64 helyi szervezete van 4.200 taggal. A taglétszám így állandóan növekszik és belátható időn belül meg fog sokszorozódni. A Szmke vezetősége kilenc körlevelet intézett a helyi megbízottakhoz. A körlevelek részletes utasításokat tartalmaznak a magyar kulturmunka rendszeres megszervezésére vonatkozóan. Beszámol a titkári jelentés arról is, hogy a Szmke vezetősége Szöke Józsefet és Kratochvíja Kálmánt nevezte ki titkárokká a Nyitravidék számára. Az új-

jáéledt Szmke eddig huszonnégy egész estét betöltő nyilvános rendezéssel szerepelt. Az első műkedvelő színelőadást ez év március 21-én tartották meg Nyitraán. A huszonnégy nyilvános rendezésből tizenhárom színelőadás, két hangverseny, két májális, egy irodalmi est és egy tarka műsoros est volt.

A rendezésekkel kapcsolatos nehézségeket a Szmke elnökének közbenjárására sikerült kiküszöbölni. A titkári jelentés ezután látta a szlovákiai magyar könyvtárak ügyére és megállapítja, hogy a Szmke 1066 kötetnyi könyvet küldött ki vidékre. A leg több könyvet a nyitravidéki magyar falvakba küldték ki, így azt a 589 kötetet, amelyet Esterházy János pártelnök adományozott, Kolon, Egerszeg, Királyi, Lédec és Zsére községek kapták. Ezenkívül Dobsinára 35, Körmöcbányára 33, Nagymihályra pedig 26 kötet könyvet küldtek ki. A nyitrai titkárság 11 kötet könyvet, a Magyar Párt iparosok és kereskedők szakosztálya pedig 20 kötet könyvet kapott a Szmke-től. A három vándorkönyvtári ládat, amelyek egyenként 114 kötetet tartalmaznak, Esterházy János pártelnök adományából, a nyitravidéki Alsócsitár és Vicsápapáti községek, valamint a kelet-szlovákiai Nagy szánc községek kapták meg. Ápolja a Szmke a magyar dalkulturát is és gondoskodik énekkarok megszervezéséről. Ezt a munkát elsősorban Szöke József nyitrai titkár végzi és a Szmke tervbe vette újabb énekkarok alakítását és fejlesztését Szlovákia minden magyarlakta vidékén. Új tisz titkára: elnök Csáky Mihály, elnökhelyettesek Gyürky Ákos dr., Párkány Lajos dr., ügyvezető titkár Hostok István, jegyzők Hegyi Ilona, Király Tibor, pénztáros Tallóczy Károly, ellenőrök Drka-Zólyomi Norbert dr. és Földes József dr.

Vége a ponyvának

A papir felhasználásának szabályozásával szüntetik meg a ponyva nemzetellenes hatásait

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny mai száma közli a minisztériumnak rendeletét, amely a rotációs és az íves nyomospapírosnak könyv, naptár, vagy füzet előállítására való felhasználását szabályozza.

Az egyre élénkebben érezhető papiroshány és a papiros drágulása miatt a minisztérium kénytelen volt a papírossal való takarékos gazdálkodás szempontjából

bizonyos korlátozásokat megállapítani, mert csak ekként lehet kellőképpen megoltalmazni azt a nagyjelentőségű nemzeti érdeket, hogy a nép széles rétegeinek művelésére, nemcsak szórakoztatására és erkölcsi érzésének erősítésére, továbbá az ismeretek terjesztésére szolgáló sajtótermékek a háború alatt is akadálytalanul megjelenhessenek.

A NEMZET ÉRZÉSVILÁGÁNAK VÉDELME

Az ebben a tárgyban most kibocsátott rendelet a fent megjelölt célból korlátozást állapít meg a könyv, naptár vagy füzet alakjában megjelenő sajtótermékekre, de ezek közül is csak azokra, amelyeknek az ára a könyvkereskedelemben három pengőt nem halad meg.

Tapasztalat szerint ugyanis a rendelkezésre álló papírosnak tulnyomó részét az igen nagy példányszámban és olcsó áron forgalomba hozott nyomdatermékek emésztik fel, amelyek irodalmi, erkölcsi és nemzeti értékelés szempontjából jórészt teljesen silány műveknek bizonyultak, sőt sokszor

a magyar nép széles rétegeinek érzés és gondolatvilágát jelentékeny mértékben mételeyezik meg.

ELŐZETES ENGEDÉLY

Különösen veszélyesnek mutatkoznak a teljesen idegen környezetben játszódó eseményekkel foglalkozó, idegenszemléletű és az alantás szenvedélyeket felkorbácsoló kalandorregények,

amelyeket nem csupán az értelmiség körében, hanem

őleg a tanuló ifjuság és a munkásság, sőt a gazdaközönség széles körében is óriási példányszámban terjesztenek.

E termékek olcsóságát a selejtes tartalom, az előállítás silány módja és a tömeges példányszám biztosítja. Olcsóságuk és könnyű fajsúlyuk tette lehetővé részükre az üzleti sikert s ezzel az olvasásban szórakozást kereső nép nagy tömegeit hódították meg, viszont egyre jobban kiszorították a magyar irodalomnak eszmékben, gondolatban és az írásművészet szépségeiben jelles termékeit.

Elterjedésük pedig megakadályozta azt, hogy a valóban értékes irodalmi alkotások olcsó árban és nagy példányszámban juthassanak el a magyar nép széles rétegeinek örvendetesen gyarapodó olvasótáborához.

A rendelet az említett célokat akként valósítja meg, hogy a könyv, naptár, vagy füzet alakjában megjelenő sajtótermékek előállításához szükséges papir felhasználását engedélyhez köti.

Az engedélyt a papírosnak rendelkezésre álló, vagy előállítható mennyiségének figyelembevételével a miniszterelnök adja.

Engedély szükséges a könyv, naptár, vagy füzet alakjában megjelenő olyan időszakos lap egyes számának előállításához is, amelynek megjelenésére a miniszterelnök engedélyt adott.

A rendelet hatálya nem terjed ki az egyházi és tudományos művekre, a kizárólag szakismeret terjesztését célzó vagy sporttal foglalkozó művekre és természetesen a közhatalok kiadványaira, az iskolakönyvekre és a zeneművekre sem.

Nem szorulnak engedélyezésre a tudományos társadalompolitikai, közgazdasági és művészeti folyóiratok egyes számai.

„U” betűt vágta a balkarjába

A legborzalmasabb módon végezték ki egy leányt a horvátországi csetnikiek

Zágrából jelenti a Bud. Tud.: A Banjalukától mintegy 30 kilométernyire északnyugtra Zágráb irányában fekvő Prijedor nevű község usztasa női ifjuság parancsnoknője volt Angyalka Sárice 20 éves leány. Prijedor környékén az utóbbi időben a csetnik-partizán mozgalom ellen nagyobb arányú kipusztító akciót indítottak az usztasa-alakulatok. A bandákkal folytatott harcok ide-oda hullámzása következtében egy csetnik-partizán csapat behatolt Prijedor községbe és foglyul ejtette Angyalka Sárice usztasa-pa-

rancsnoknőt. A csetnikbanda vezére azután a 20 éves leányt tehetetlen és zokogó szülei és testvérei szemelátára a legborzalmasabb módon kiozta.

Jobbkarjába „U” betűt, az usztasa jelvény betűjét vágta bele, azután pedig balkarjába és mellébe is különféle usztasa jelszavakat hasogattak bele éles késsel. Amikor a fiatal leány ezek után is megmaradt meggyőződése mellett, ugyancsak szülei szemelátára állati módon meggyilkolták.

Elevenen megsütk ellenfeleiket a horvátországi csetnikiek — Nők is harcolnak az elvetemült banditákkal

Pavelics államfő most érkezett vissza azokról a területekről, amelyeken a horvát katonaságnak sikerült a csetnikeket letörni. Nagy körzetekben szüntelt minden terelés és munka. A partizánok elvonulásukkor vandál pusztítást vittek véghez, nem egy falut felperzselték és az állatokat magukkal vitték. A csetnikiek sok esetben gyermekeket és asszonyokat kergetnek maguk előtt a harcba, úgyhogy a horvát katonaság golyói ezeket érték. A Horvatski Narod szerint a csetnikiek

elevenen megsütkötték és megperzselték ellenfeleiket.

Különösen az usztasákat kiozzák. Az elesett csetnikeket névtelen tömegsírokban temetik el. A partizánok egyébként állandóan szovjet segítségben reménykedtek és szovjet ejtőernyősöket vártak. A partizánok között sok a nő, akik fegyverrel a kezükben harcolnak. A felkelők főhadiszállása egy éven keresztül Han Pijeszákön volt, Sándor király egykori nyaralójában. Most a horvát honvédség vezérkara székei itt.

Az egész Tiszavidék népe határtalan örömmel fogadta az első délvidéki kirándulóhajót,

amely Szeged, Martonos, Magyarakanizsa, Zenta, Óbecse, Tifel és Ujvidék között fog közlekedni

A MFTR hétfőn indította el Szegedről Ujvidékre az első személyszállító gőzhajót, amely valósággal diadalmeneiben érkezett meg a végállomásra, bár az időjárás az egész úton nem valami kedvező volt.

A hajót elkísérte erre az utra Coppi MFTR-főnök is, aki egész kocsiával virágcsokorral és félejtő emlékekkel tért vissza Szegedre, állomáshelyére.

Az ünneplés Martonosnál kezdődött. A

NIVEA
minősége
változatlan

305

parton a község népe piros-fehér-zöld zászlókat lengetett a hajó felé. Négy órán át dörgött az éljen, bár az eső akkor már erősen szemetelt.

Magyarakanizsán szakadó esőben küldöttség üdvözölte a hajó tisztikarát és utasait. A parton valósággal nyüzsgött a nép. Kivonultak a fogadtatásra: a tűzharcosok is, ezenkívül a különböző egyesületek nemzetiszínű zászlók alatt. Vége-hossza nem volt a lelkes szavaknak, üdvözlő beszédeknek. A hajó innen tízperces késéssel indult tovább. Óbecsén már dézsából öntötték az esőt, amikor a hajóállomáson ernyők alatt felsorakozott közönség viharos éljenzésben tört ki. Itt majdnem karambol történt a továbbindulásnál. Egy halászbárkát, kicsin mulott, hogy a hajó ketté nem szelt.

Ujvidékre kedden reggel fél 7 órakor érkezett meg a »Bácska«. A parton a népre állt, akik határtalan lelkesedéssel fogadták a hajó utasait. A város hatósága nevében dr. Pálos Károly kultúrtaácsnok fogadta egy tiztagu küldöttség élén a szegedi vendégeket. Az utasok kitűnően szórakoztak. Délután 2 órakor indultak vissza, a horvát parton a lakosság háromszoros zsivíróval köszöntötte a hajót, amelynek közönséges kalap- és kendődobogtatással köszöntötte meg a kedves fogadtatást.

Bérpalota

megvételre kerestetik

Ajánlatokat „Nyugdíjintézet”

jeligére Blockner J. hirdetőirodába, Budapest, Városház u. 10, kérünk.

Banjaluka lesz Horvátország fővárosa

Zágrábról jelentik: A munkaügyi minisztérium jelentése alapján a boszniai Banjalukán megtörtént annak a megfelelő nagyságu területnek a kisajátítása, amelyen a közeljövőben megkezdik a horvát belügyminisztérium épületének felemelését. Lassan ugyanis megkezdik a Poglavnik ama kedvelt tervének végrehajtását, amely szerint Horvátország fővárosát kevésbé centrális fekvése és az ország határához való közelsége miatt apránként áthelyezik a Horvátország szempontjából majdnem központilag fekvő Banyalukára. A terv szerint a minisztériumokat lassanként itt felépítik, mind áthelyezik és csak a külügyminisztérium maradna a hírek szerint Zágrábrban. (Bud. Tud.)

Csontból zsír, ökörpataból olaj

A német leleményesség és találékonyság szinte kiapadhatatlan. A most dúló világháború a német tudósokat sok olyan felfedezésre serkentik, melyekkel hazájuknak, nemzetüknek, de egész Európának is sokat segítenek s egyuttal megbizonyítják, hogy az a bizonyos „pótanyag” tulajdonképpen nem is az, mert hiszen az élet szükségleteit tudják biztosítani akkor is, ha nem várják az angol-szász nyersanyagvilág termékeit.

Legutóbb az a hír érkezett Hamburgból, hogy ott az állati csontokból emberi táplálkozására kiválóan alkalmas zsirt állítanak elő s ugyanakkor az ökörpataból rendkívüli finom olajat készítenek. S ki tudja, hogy mennyi minden hever még kihasználatlanul

Hírek:

DELVIDEK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre. Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdev Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdev Gyula, Sándor Béla utca 15.

UGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Szenteleky Kornél utca 12. Telefon: 331.

UGYELETES GYÓGSZERTÁR:

Angyal gyógyszerár, Jókai tér.

Orvosi hír. Dr. magasi Magassy Miklós, kórházigazgató főorvos, belgyógyász, f. hó 16-tól augusztus elejéig szabadságon van és nem rendel.

Vöröskeresztes ápolónők vizsgája Zentán. Zentáról jelentik: A Vöröskeresztes ápolónők vizsgáztak Szent László kórházban. A vizsgákat dr. Vigh Ágoston igazgató-főorvos és dr. Eidenmüller Elemér kórházi orvos tartották és azon résztvettek Mauks Márta délvidéki főnökösszony, dr. Gusáth György polgármester neje, Mohácsi Pál kormányfőtanácsos neje, dr. Felsőhegyi András helyettes polgármester neje, özv. Szabó Sándorné és Esztergomy Kálmáné.

A nagykanizsai honvédek elindultak a frontra. Nagykanizsa város közönsége meleg szeretettel bucsúzott az ország harctérré induló honvédeitől. A város zászlódiszbe öltözött és a bucsúztatásra a polgármesterrel az élen az összes polgári, katonai és egyházi hatóságok megjelentek. A város nevében Krátky István dr. polgármester köszöntötte a honvédeket, majd egy törzstiszt mondott Istenhozzádot.

Hangversenyzenekari pályázat. A válás- és közoktatásügyi miniszter a magyar zenekultúra fejlesztése érdekében az ország területén működő hangversenyzenekarok művészi teljesítményeinek a képessége megállapítása és a további fejlődés előmozdítása céljából zenekari pályázatot hirdet. A pályázaton résztvehet minden hangversenyzenekar, amelynek a székhelye Budapest és Kolozsvár város területén kívül esik és nagy zenekari műveket eredeti partitúrában előírt hangszereléssel már a pályázat megjelenése előtt is előadott.

Baranya-megye megvonta a munkakerülő cigányok élelmiszerjegyeit. A nemdolgozó cigányoktól Baranya megyében megvonták az élelmiszerjegyeket. A munkakerülő cigányok nem tarthatnak igényt arra, hogy fenntartásukról az állam gondoskodik.

A paplakra döntötte a templomtornyot a vihar. Nyiregyházaról jelentik: Szabolcs megye több községében az elmúlt napokban orkánszerű viharok voltak, amelyek nagy pusztításokat okoztak a vetésekben, gyümölcsösökben, szőlő- és dohánytermésben. Tiszatarjánban három munkás a vihar elől egy kópajtába menekült. A szélvihar a pajtát összedöntötte. A három munkás a romok alá került, Kónc Jánosnak már csak holttestét lehetett kimenteni, a másik két munkást súlyos sérülésekkel szállították kórházba. A tetőről lesodort cserepek két embert súlyosan megsebesítettek. Hejőkürtön a szél lesodorta a katolikus templom tetőzetét s ledöntötte a tornyot, amely a paplakra dőlt rá.

A táviró szolgálat titkaiból. A német távirószolgálat a legnagyobb részben már nem az időjárástól függő külső, hanem a földalatti kábelvezetékeket használja, írja a Siemens-Művek szakközlőnye, és pedig a Művek által szerkesztett speciál-huzalt, ahol képtávirat és telefonbeszélgetés egyidőben közvetíthető.

A lakat juttatta rendőrkezre a betörőt. Erdélyi István királyhalmi napszámos fiatalkorú társával együtt ez év július 10-én be akart jönni Sebők Mátyás mórakalmi fűszerüzletében, közben azonban megzavarták és kerékpáron elmenekültek, magukkal víve az üzletajtóról leütött lakatot. Július 11-én azután id. Barsi József várostanyai trafikja előtt elhaladó rendőrörszemnek fel tűnt, hogy az üzletajtóról hiányzik a lakat. Lesbeállt tehát, s kis idő múlva megjelent egy kerékpáros, akit azonnal elfogott. A fiatalkorú fiu ekkor elmondotta, hogy társa, Erdélyi István bent van az üzletben, ő szerszámokat hozott neki. A rendőr ekkor id. Barsi Józseffel együtt behatolt az üzletbe és a pult mögött elbujva megtalálták Erdélyi Istvánt. Az ügyet szerdán délelőtti tárgyalta Félégyházi Pál dr. törvényszéki bíró és a fiatalkorú ügyének elkülönítése után Erdélyi Istvánt bűnösnek mondván ki lopás vétségében, egyhónapi fogházbüntetésre tette.

400 áldozata van a japán tájfunnak. Tokióból jelentik: A július 11-re virradó éjszaka tájfun pusztított Formosa szigetnek keleti részén. A szélvésznek 72 halálos és 320 sebesült áldozata volt. (NST)

Napraforgó az eperfán. Verébáson, a Horthy Miklós ut 14 számú háza előtt különös látványban gyönyörködnek a járókelők. Az egyik utmenti eperfán virágozó napraforgó díszel. Valószínű, hogy a magot a madarak szórhatták el a fán, mely a lerakodott porban gyökeret vert.

Hajóépítési főiskola nyílik Japánban. Tokióból jelentik: Nagasakiban 1943-ban, tehát jövőre nyílik meg a hajóépítési főiskola.

Fájdalmas székelésben szenvedők, akiknek a végbél megbetegedései — mint aranyeres csomók, berepedések, viszketétség stb. — teszik az életet nehezzé, a természetes „Ferenc József” keserűviz rendszeres használata által csakhamar enyhülést találhatnak. Kérdezze meg orvosát!

Öngyilkos lett, mert nem lehetett katona. Marcalgergyiből jelentik: Pordán József külsőváti legény katona szeretett volna lenni, szülei azonban, mivel még nem volt állításköteles eljelenzték. A fiu kijelentette, hogy ha nem engedik önként beállni, öngyilkos lesz. A szülők ennek ellenére sem adták beleegyezésüket, mire az elkeseredett legény a marcalgergyi határban a robogó vonat elé vetette magát. A kerekkek kettészelték.

Tilos tejes fagylatot készíteni. A közellátási miniszter elrendelte, hogy tilos bár milyen tejes fagylatot készíteni és tilos a fagylatkészítéshez tojást felhasználni. Ez a tilalom annyit jelent, hogy további intézkedésig csak olyan fagylatot szabad készíteni és forgalombahozni, amelyben tej, szjpor és tojás nincs.

Árja-köszöntés kötelező. Prágából jelentik: A prágai főpályaudvar főnöke utasította a vasúti alkalmazottakat, hogy szolgálatban és szolgálaton kívül a felebbvalóikkal és az utasokkal való érintkezésüknél az „árja-köszöntést”, a felémelt jobbkaral való üdvözlést használják.

Összetaposta a bika a csordást. Kassáról jelentik: Totok Károly tehénpásztor ki akarta hajtani a csordából a bikát. Az állat az ostorcsapásoktól megvadult és a csordásra rohant. Totok Károly egy darabig védekezett a dühös állat ellen, amikor azután kifáradt a megvadult bika földreterpette. A határban dolgozók siettek a veszedelemben forgó csordás segítségére és a megdühödött bikát elkergették. A szerencsétlen ember így is olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény.

Egy falu, amelynek több mint a fele gyermek. Berlinből jelentik: Freisheim kis német falucska, amelynek mindössze 250 lakosa van, azaz dicsékedhetik, hogy a Nagy-Német Birodalom gyermekekben aránylag leggazdagabb községe. A 250 lakosból ugyanis nem kevesebb, mint 156 gyermek. A községnek már csaknem annyi gyermeke van, mint 1910-ben lakosa volt, mert akkor a község lakossága csupán 160 főre rugott.

Belgiumban a zsidók csak a pótkocsi perronján utazhatnak. Brüsszelből jelentik: Antwerpenben megtiltották a zsidóknak a színházak, mozik és más nyilvános helyek látogatását. A villamosokon a város területén belül a zsidók csak az első pótkocsi elülső perronján utazhatnak. A külvárosokban csak olyan zsidók utazhatnak villamoson, akik Antwerpenen kívül laknak.

A japán császár finn kitüntetésé. A finn államelnök a Fehér Rózsa nagykeresztjét a Jánccal adományozta a japán császárnak és a Tennót erről táviratban értesítette. A császár táviratban mondott hálás köszönetet a kitüntetésért. (MTI)

Az olasz királynak unokája született. Rómából jelentik: Mária Joubon, pármái hercegnő — az olasz király és császár lánya és Lajos pármái herceg felesége — fiu gyermeknek adott életet.

Ötven fok meleg Sevillában. Madridból jelentik: Sevillában a hőmérő 51 fok meleget mutat. A spanyol egyházi hatóságok a nagy meleg miatt elhalasztották a tervbevetett körmenetet.

Szajmakötéjjel a keresztgerendára akasztotta magát egy 18 éves leány. Érkeserűn Szabó Irma 18 esztendőes hajadon elűnt szüleinek lakásából. Mindenféle ke-resték. A szülői házban senki sem hunyta le a szemét, mert a leány nem kerűlt elő. Reggel az egyik családtag a kamrába tévedt, ahol borzalmas látvány tárult szeméi elé. Szajmakötéjjel a keresztgerendán lógott Szabó Irma 18 éves leány, aki ismeretlen okból lett öngyilkos.

Letartóztatták a fajgyalázó vigéce. A szegedi rendőrség feljelentés révén értesűlt arról, hogy Véber Károly kereskedelmi ügynök a lakására egy 18 éves keresztény leányt csábított fel. A bejelentés vétele után azonnal detektívek szálltak ki Véber Károly lakására, ahol megtalálták az ügynököt és a leányt. A vigé kihallgatása során tagadt, de a leány ellene vallott. Véber Károlyt fajgyalázás miatt előzetes letartóztatásba helyezték és megindult el-lene az eljárás.

Medvék és farkasok pusztítják Székelyföld állatállományát. A felsőhármazéki falvakból napok óta riasztó hírek érkeznek az eszaporodott medvék és farkasok garázdálkodásáról. Alsócsernáton környékén eddig 17 állatot téptek szét a farkasok. A napokban a birók tehenét tépték szét az erdőben és amíg a község gyepmestere a szét marcangolt állat tetemét nyuzta, az egyik fához kötözött lovát marcangolták össze a dűvadak.

A jövő terveiből... Az önhívós (tárcsás) telefon eddigi fejlődésével a híradótechnika szakemberei nincsenek megelegetve. A Siemens Művek kísérleti osztálya egy érdekes tanulmányban ismerteti most a telefon jövő útját. A cél az, hogy az egyes állomás ne csak egy városban belül, hanem mondjuk az egész országban otthonról egyszerű tárcsázás útján hívhassa fel bármely messzvidéken, kéőbb külföldön fekvő állomást annélkül, hogy először egy központtal keljen beszélnie. A tanulmányból értesűlünk arról, hogy a kísérletek már olyan előrehaladott állapotban vannak, hogy ha a háboru pillanatnyilag nem akadályozna, akkor máris meglehetne kezdeni a telefon forradalmi átalakítását.

Kerékpárverseny Szeged és Szabadka között. Nagyszabású országúti és városközi kerékpárverseny lesz július 26-án a SzVSE rendezésében. Keresztély Mátyás, a piros-kékek kerékpárosszakosztályának a vezetője közölte, hogy július 26-án megrendezik a Szeged—Szabadka városközi kerékpárosküzdelmet. A táv oda-vissza 126 kilométer. A kerékpárosok a szegedi MÁV üzletvezetőség épülete elől indulnak és Szabadkán a Magyar Erő és Művelődés Háza előtt fordulnak. A főversenyzők reggel 6 órakor rajtolnak, majd félóra múlva a haladók indulnak, ezt követőleg pedig a kezdők veszik fel a küzdelmet. Szegedre való befutásukat 10 és 11 óra között lehet várni. A verseny iránt nagy az érdeklődés és máris benevezett a küzdelemre Székesfehérvár és Debrecen elsőrendű gárdája.

Közgazdaság

India és Japán kereskedelmi kapcsolatai

Husz fillérért fogkefét, másfél pengőért inget szállított Japán Indiának

Japán a mostani háborúba való lépéséig igen élénk gazdasági kapcsolatban volt Indiával. Ez az árucseré forgalom azonban nem régi keletű, mint ahogyan Japán és India ipara is csak az elmúlt 3-4 évtizedben fejlődött át az ősi kézműves iparból modern gyáriparrá. A két ország ipari fejlődése azonban korántsem hasonlít egymáshoz. Míg az indiai jelenlegi gyáripara majdnem teljesen csak a belföldi szükséglet ellátására rendezkedett be addig a Japán modern ipara mondhatni, teljesen exportcélú szolgál. Japán iparosodása és tengerentúli kereskedelmének kiépítése az említett néhány évtized leforgása alatt olyan szédületes arányokban történt, hogy hozzá hasonlót a világtörténelemben nem lehet találni. Az elmúlt világháború előtt a japán ipar még alighogy gyermek cipőben járt, ma pedig igen sok iparágban már messze túlhaladta az amerikai ipart is. Tengerentúli kereskedelmének rohamos fejlődése a volt világháború után indult meg. Ugyanis mindaddig Japán nem rendelkezett erős kereskedelmi flottával, ami lehetővé tette volna számára, hogy iparcikkeit a saját hajóin szállíthassa a tengereken át, mert anélkül megközelítően sem tudta volna a világ piacait iparcikkal úgy ellátni és megszervezni, mint ahogyan tette.

Ezzel ellentétben Indiának még ma sem nincs ehhez hasonlítható kereskedelmi flottája. Az Indiából exportált anyagokat, amelyeknek a legnagyobb része még ma is nyerstermék, (ipari vagy egyéb) a távol tengerentúli országokba idegen hajók szállítják, mert vagy az olcsó beszerzés, vagy pedig az ebből készülő áru jó értékesítési lehetősége elbírja a magas idegen szállítási költségeket. Nem úgy a Japán és a kereskedelem. Ott még a fillérnek egy kis töredéke is igen fontos, mert ezáltal is olcsóbbá lehet adni az árut. Az elmúlt évek folyamán Japán már igen közel állt ahhoz, hogy az indiai piacot teljes mértékben Angliát, azonban Anglia nyomására India mindig utóbb vámemelést hajtott végre, ami egy időre bizonyos irányban megakasztotta, vagy nagymértékben lecsökkentette Japánnak Indiával való kereskedelmét. De még így is mindig Japán volt India legjobb szállítója és vevője azoknál az iparcikkeknél és terményeknél, ahol a százmillió indiai tömeg szegénységénél fogva nem tudott volna drágább iparcikkhoz hozzájutni, vagy Japán vásárlásától függött az, hogy például a gyapot termését alacsonyabb vagy magasabb áron veszik-e át, ami végeredményben mégis csak sok millió földművest érintett. Ugyancsak Japán vette át az elmúlt években India nyersvas fölöslegét majdnem teljes egészében, amit egyébként nem tudtak volna megfelelően értékesíteni. E kivétel hiánya maga után vonta volna számos bányá és kohóüzem leállítását.

Indiában igen sok kis és közepűzem foglalkozik csontliszt előállításával, amit szintén majdnem kizárólag eddig Japán vett át. Tekintettel arra, hogy ez Indiában nem kereseti cikk, más országok pedig

csak elvéve vásárolják, így az ebből származó bevétel mondhatni talált pénz, amiért viszont olyan olcsó és közhasználatu cikkeket vásárolhatnak, amit csak Japán tud készíteni és szállítani.

Ma már majdnem kimeríthetetlen lenne a felsorolása mindazoknak az árucikkeknek, amiket Japán termők és hihetetlen olcsón exportál. Mégis, hogy fogalmat lehessen alkotni a japán ipar és kereskedelem kiválósságától, bizonyosságul szolgáljon az alant felsorolt néhány általános közszükségleti cikk indiai fogyasztói ára:

1 pár nyersgumitalpu vászoncipő 1.50 pengő, fogkefe 20 fillér, tubus fogkrém 40 fillér, 1 pár cipőszinór 5 fillér, 1 literes termosz.üveg 1.50, 1 komplett tiszta selyem férfi pizsama 10 pengő, műselyem férfi ing 1.50, tarkán szőtt műselyem egy yard 40 fillér, egyszínű műselyem 30 fillér, műselyem-brókát cca 75 cm széles 50 fillér, egy nagyméretű tiszta gyapjú takaró 10 pengő, nehéz gyapot flanel takaró 4 pengő, teljesen felszerelt kerékpár 40 pengő.

Mind ezek az árak tökéletes csomagolásban érkeznek Indiába, ahol 15%-tól 50%-ig terjedő beviteli vámot is kell az áruk után fizetni.

A fogyasztóhoz leginkább harmadkézből éri az áru. Ez már mind bele van számítva az említett árakba.

De nemcsak ilyen mindennapi árucikknél vannak ilyen meglepő árak. Japán egyformán tud szállítani mindenféle író és irodaszereket, műszaki cikkeket, ipari berendezéseket, gépeket, motorokat, mindenféle üveg és porcellán árut stb. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az árucikkek nagy átlaga legalább is olyan tartós, izléses és praktikus, mint egy igen jó európai áru, de nem túlzás azt mondani, hogy igen sok japán áru a hasonló európai árut tartósság és kivétel szempontjából is messze túl haladja. Természetesen vannak olyan tömegcikkeket is, amelyek nem a tartósságra készültek, de nem is lehet azt elvárni, hogy például egy 5 filléres cipő színes gumipallonnal hetekig eltartson, mert ezek nem is okoznának oly sokáig örömet a gyermekeknek, de annál több kellemetlenséget a felnőtteknek.

India legtöbb nagy kikötő városában van fiókiintézete a yokohamai kereskedelmi banknak, ahol az exportőr az általa Japánba feladott áruk szállító okmányaira az értéknek mintegy 75%-át azonnal megkaphatja, a többi az áru megérkezésekor fizetik ki. A japán kereskedelmi flotta majdnem teljesen két társaság birtokában van, az egyik a Nippon, a másik pedig az oszakai hajózási társaság. Járataik megbízhatóak és pontosak. A mostani háborút megelőzően naponta érkeztek japán hajók legtöbb indiai kikötőkből, megrakodva iparcikkal, onnét pedig nyersanyagokkal tele indultak vissza.

Indiában van néhány japán ipari vállalkozás is, például egy pamutfonó és szövőgyár Bombay-ban, valamint több gyapot tisztító (magtalanító) és préselő gyár a belső országrészekben. Bár ezeknél az üzemeknél a munkások mind indusok, mégis csodálkozással tölti el a látogatót az a feltűnő nagy tisztaság és rend, ami tipikusan jellemző a japán néprel. (Vrana Lajos)

««OOO»»

Görögország élelmiszerellátásának kérdése

Németország 120 ezer tonna gabonát szállított Görögországnak

Az angol blokádügyi miniszter képviselőházi titkára, Dingle Fot az alsóházban nemrég közölte, hogy a szövetségesek eddig 15.500 tonna búzát és 4.100 tonna lisztet engedtek Görögországba szállítani az ottani éhínség enyhítésére. Arra kérdéses, hogy ezek a szállítások vajjon nem teljesen elégtelenek-e, az angol kormány képviselője azzal a kijelentéssel válaszolt, hogy ezek a gabonaszállítások fedeznék a szükségletet, ha a görögöknek az is módjukban lenne, hogy saját termésüket maguknak tartásuk meg. Ezzel a jelentéssel kapcsolatban német politikai körökben utalnak arra, hogy Görögország éppen a napokban kapott 6.000 tonna gabonát Olaszországtól és hogy a görög sajtó ugyanakkor elismeréssel és hálafelelősképp emlékeztet meg arról a nagylelkűségről, mellyel az a Németország, mely a múlt évben nem kevesebb, mint 120.000 tonna gabonát szállított Görögországnak, Clodius követ útján ígéretet tett ezeknek a szállításoknak folytatására. Görögország egyébként az angol állításokkal ellentétben sohasem tudta elérni magát, hanem mindig behozatalra szorult. 1937-ben például Görögország kerekén 880.000 tonna búzára, 60.000 tonna rozsrá és 225.000 tonna árpára rugó saját termeléséből szükségletének csak alig kétharmadrészt tudta fedezni és behozata általában mindig 600-700.000 tonna körül mozgott. (MN)

Közgazdasági hírek

Németország, Olaszország, Magyarország, Szlovákia, Románia, Dánia és Hollandia egyezményt kötöttek, melynek célja a vetőmag megjavítása és a mezőgazdasági termelés növelése Európában, különös tekintettel a keleti megszállt területekre. Európa 12 legnagyobb mezőgazdasági laboratóriumja keresi ki a legjobb vetőmagot, hogy már az idén ezzel vessék be az ukrainai és egyéb keleti szántóföldeket. Magyarország zöldborsó és uborkamagot szállít, Olaszország salátamagot, Dánia répamagot és Hollandia káposztamagot. (TEK)

Március eleje óta Bulgária is küld Görögországnak élelmiszert. Az első szállítmány 1750 tonna hüvelyes vetemény és 250 tonna rizs volt. (TEK)

Svájcban a hadiellátási hivatal intézkedésére ezentúl nem szabad friss kenyeret eladni. A pékeknek több süteményfajtát egyáltalán nem szabad előállítani. A kelt tésztákat csak a sütés utáni második napon szabad árusítani. (TEK)

A stockholmi kikötő forgalma a háború kitörése óta rohamosan visszafejlődött. 1941-ben a forgalom csak 5 millió nettóregisztertonna volt, 1940-ben pedig 6.3 millió nettóregisztertonna és 1939-ben 11.5 millió nettóregisztertonna. 1900 óta még nem volt ilyen alacsony Stockholm forgalma. A csökkenést főképp a külföldi hajók elmaradása okozta. (TEK)

Zágrábban megalakult a »Horvát Folyamhajózási Rt.« (HRIBROD). Az alaptőke 100 millió kuna. A vállalkozás tárgya a bel és külföldi folyami hajózási főképpen a Száván és a Dunán. A részvények jelentős részét a horvát állam tartja kezében. (TEK)

Operáció - pergőtüzben

Egy német haditudósító elbeszélése

(MN) Mély csönd hallgat a kopasz falak között. Időnkint halkan fel-felnyög egy beteg és erre óvatos léptekkel megindul egy fehéren világitó árnyék, hogy pilulákat csuszasson a felcserepedett szájba. A kiserőd félhomályában féradhatatlanul jár ágyról-ágyra, kezében pohárral; az egyik sebesültnél leül az ágy szélére, néhány megnyugtató szót suttog, pilulákat hámoz ki egy papirtekercsből, a másiknak asszonyos gyengédséggel felemeli a fejét és inni ad neki. Mint egy nyugtalan szellem vándorol árnyéka a kiserőd papirburkolatu falán, már órák óta...

Az erőd első szobájában vakító világosság. Négy szempár mered mintegy lenyűgözve egy fehér testre, mely egészen mozdulatlanul nyulik ki az operációs asztalon. Két egészségügyi katona tartja a petróleumlámpákat. Éles fényük négy fáradt arcra, mélyen ülő karikás szemekre, borotvát napok óta nem látott szakállakra világít. A lámpát valamivel mélyebbre! Még egy ecsetelést! Sterilek már a fogók? — törlik meg a csendet az orvos utasításai.

A nikkelműszerekkel teli edényt melegítő gyorssforraló mintha maga is a szokottnál tompábban duruzsolna. Az egyik katona végtelen óvatossággal fehér vattát nyújt át az orvosnak. Négy ember dolgozik jól összegyakorolt munkával, hogy megmentsen egy emberéletet. A gyomorlövéses mély narkózisban alszik. Az orvos fehér köpenybe burkolózva, vörös gumikötényben tesz-vesz, időnkint megtapogatja a beteg érverését és harcol tovább a béke fegyvereivel az életért.

A szomszédos erőd felől nehézkes lépések zaja és hangos beszéd hallatszik be. Az orvos két lépéssel az ajtónál terem, azaz jobban mondva az ajtófélfáról lelógó terítónél, mely a fényszigetelő szerepét tölti be. Jobb kezében fogó, balkezeiben olló. Könyökével félretolja a terítőt és egy pillantást vetve a hordágyra kiszól:

„Mi baj?”

„Aknavetőszilánkok, combsebesülés!” — válaszol az egyik sebesülthordozó katona.

„Sulyos?” — fordul most az orvos a sebesülthöz.

„Nem, csak apró szilánkok, de nem tudok menni.”

„Még várnotok kell egy kicsit, éppen egy gyomorlövés van dolgom, az előbbrevaló.”

A sebesült megadóan bólint. Az orvos most a két sebesülthordozót veszi szemügyre; még mindig lihegnek a megerőltetéstől, acélsisakjuk mélyen tartójukra csuszott.

„Igyatok előbb egy csésze kávé! Még valódi! Aztán a kilences erődbe kell mennetek, ott egy vállövéses fekszik.”

A takaró ismét visszalebben, a két katona a fal mellé épített téglatüzhely mellé telepszik, ahol már javában fortog a kávéskanna. Mind-egyik tölt magának egy pohárral és hallgatagon szürkölnék.

Odakint maga a pokol tombol. Itt lenn a pincében csak tompa dübörgésként hallatszik, a teljes figyelmet kívánó munkában senki sem gondol rá, csak néha-néha tekint fel az orvos, ha egy gránát éppen egészen közel csapódik be. Alig háromszáz méternyire innen folyik az elkeseredett harc, de a gyomorlövéses nem lehet elhagyni. A munka megy tovább. Amikor aztán már csak a hosszú metszési seb bevarrása van hátra, ráér a helyzet fölött tépelődni. 48 órája szakadatlanul támadnak a bolsevisták. Bombatámadások és pergőtüz, szünet nélkül. A kiserődök azonban jól tartják magukat és odakint az árkokban, ahol a géppuskáké a szó, ott is rendben van minden. A magáslat egyelőre be van ugyan kerítve és három oldalról folyik a támadás, de a védelem nagy tüzeje megteszi a magáét. Két nap óta hiába öntözi a szovjet vérrel a földet.

Hirtelen nyugtalan feszültség támad az operációs erődben. Odaát a szomszédos fedezékben hangos kiáltozás, vezényszavak pattognak, néhány pisztolylövés dörög el, majd tompa robbanások követik egymást.

„Nézz csak körül egy kissé odakint!” — szól oda az orvos egyik segédjének. Két perc múlva visszaérkezik a küldönc és valamit sug az orvos fülébe.

„Ide a pisztolyomat, acélsisakot és kézigra-

nátokat! A többieknek is!” — válaszol az orvos.

A láрма tovább nő, ismét kézigránatok pukannak, egy géppisztoly kezd rá kelepelni. A orvos utolsó fogásnál tart:

„Még egy szőlőcukorinjekció, aztán mi lehetünk.”

Erre azonban már nem kerül sor. Hirtelen betoppan a százados, teljes harci készenlétben.

„Hogy van a gyomorlövéses, doktorkám?”

„Azt hiszem megusza, hála, hogy nyomban kéznél voltam. De mi volt előbb ez a perpatvar?”

„Az ellenségnek sikerült betörnie, mintegy 12 ember. De már elintéztük az egészet. Közvetlen veszély nem fenyeget. Magam jártam körül az állásokat, legalább 180 halott bolsevistát számoltam össze. Éppen ennyi a mi létszámunk is, de élőkben.”

A gránátvetőszilánkos sebesült már az asztalon fekszik, nadrágja felhasítva. Az orvos gyorsan készen van a vizsgálattal.

„Csontot nem ért, elég a helyi érzéstelenítés. Ne félj fiam, nem fogsz semmit sem érezni.”

Míg az orvos a sebesülttel bajlódik, a százados a betegszoba sebesülteinél tesz látogatást. Éppen hajnali öt óra, amikor az orvos befejezi munkáját és a százados is a beteglátogatást Rágyujtanak egy cigarettára és hallgatagon pöfékelnek.

„Jelentést kell tennem az ezrednek!” — szólal meg végre a százados, olyan hangon, mintha mély álomból riadt volna fel. „Aztán megpróbálhatjuk az alvást is. Mi a véleménye erről doktorkám?”

Az orvos, még mindig gumikötényben és felgyürt ingujjal, némán emeli üdvözlésre kezét, mialatt a százados fáradt botorkálással utjára indul. Aztán eldobja cigarettáját, megegyezve végigmegy az ágyak között, itt-ott lázat vizsgál, érverést számlál, végül tíz percig ül a gyomorlövéses ágya szélén. Amikor végre leveszi tekintetét a sulyos beteg arcáról és felemelkedik, fáradt, vörösre gyulladt szemén mintha könnyű mosoly suhanna át. Most az őrséget osztja be; ha a gyomorlövéses valami baj lenne, azonnal fel kell ébreszteni — adja ki az utolsó utasítást. Ezzel ledől, úgy, ahogy van, a szalmazsákra. Amikor az ügyeletes ráteríti a takarót, már mély álomban találja. Egy fél óra ideje van az alváshoz — és akkor már jönni fognak a sebesültszállítók a vállövéses sebesülttel.

LIVIAÉRT TETTEM

(9)

Dohogott, vigyorgott. Később énekelgetett is egy kicsit és vastag tenyereit összecsapkodta. A bootlegger gyanakodni kezdett rá, de ő nem sértődött meg. Aztán fölállott és kibotorkált az ajtón.

Az Island Bank szó nélkül fizetett neki a csekkre és a hivatalnok szemrebbenés nélkül olvasta el a csekk hátlapjára ráírt nevét: Ted Wilson.

Hugh Crabbe hamiskásan nevetett és föl-mászott a magasvasuttra. Az East 42. streeten kiszállott és gyalog bandukolt el a Grand Central Stationra. Valahogy kellemes kábultságot érzett és véghetetlen hálát Riley iránt, aki hiába várja őt többet a kincsek ügyében. Ő többet nem! Csizmája lesz majd és érvédője, meg nagyszélű kalapja és csak tarkafoltos lovon fog ülni, ha a földjére megy...

VALAKI KOZBELÉP

Kicsit megrezzent, amikor a jegyváltásnál valaki megszólította. De rá se nézett az érdeklődőre, a pénztárossal volt elfoglalva.

— Igen, Baker-Citybe, kérem. Oregon. Nem Colorado, hanem Oregon! Nem tesz semmit, kérem. Nem is tudtam, hogy ott is van egy Baker-City!

— Halló, Hugh. Ne fizesse ki azt a jegyet. Tudja, egy kicsit még itt szeretnénk marasztalni, fiam!

— Dunny felügyelő ur!

— Igen. Nézze, a maga levele nagyon ügyes kis dolog volt, de sulyos hibája, hogy tulságos hamar megkaptuk. Azóta egy emberem folyton maga mögött van. És látja, Oregon még várhat

magára, de mi nem, ha csakugyan igaz, amit abba a levélben írt!

Crabbe halálsápadt lett. Ujjai a visszavett jegy után kaparásztak és a szája széle remegett.

— Felügyelő ur, minden úgy igaz, ahogy benne megírtam! És éppen azért nekem azonnal utaznom kell. Én szeretem az életemet, felügyelő ur!

— Azt mindenki szereti, fiacskám. Halló! Ne hagyj el úgy magad, hallod, mert leöntelek egy korsó vizzel! Gyerünk, mert itt utban vagy! Aztán majd meglátjuk a többit.

Most olyan dolog történt, amire nem is birt visszaemlékezni még Dunny felügyelő, mióta rendőr New York egyenruhájában. Crabbe, a gyáva, alattomos tolvaj egyetlen csapással elsöpörte az őt körülvevő három rendőrt és nekirohant a tömegnek! A csarnokokban, folyosókban úgy ment, mint a villám. Tízével, huszával repítette földre az embereket. Sipszó hangzott fel. Vad kiabálás. Crabbe már ott volt a kijártnál, amikor egy néger ökle éppen az állát találta el.

John Johnson volt, a középsúlyu champion. Impresszáriója úgy felülvöltött, mintha őt találták volna el és még negyedórával később is a néger öklét vizsgálta, nem esett-e valami baja? Olyan zuhanás hallatszott, mintha a legnehezebb hajózáson puffant volna le valami east-riveri daru emelőjéről. És amikor Crabbe megint felnyitotta a szemét, a csuklóján már bilincsek voltak. Támogatni kellett, hogy feltápaszkodhasson a betonlapokról.

— Megőrültél! — dorgálta őt Dunny felügyelő. — Csak magadnak ártasz, ha ilyeneket

csinálsz. Okosabb fickónak ismertelek eddig! Hugh Crabbe felbőgött.

— Meg akar ölni, felügyelő ur? Maga lesa a gyilkosom, ha el nem engednek!

— Egy ujjal se nyulok hozzád, fiam! Oszszetevésztess Braggessonnal, az jobban kezel beneteket. Elő is léptették miattal!

— Felügyelő ur! Én nem teszek semmit maguk ellen. Segítek szívesen a hajszában is, de ne hagyjanak egyedül egy pillanatra sem! Engem üldözni fog a Majomtalpu Bandita! Az én torkom egyszer már érezte, minő rettentő erő van a markában!

— Bolondság, Crabbe. Csak nem gondolod, hogy a rendőrségi épületben valami bajod történhetik? Tudod, én intézkedtem úgy, hogy a rendőrségnek cimezett leveleket valamelyik közeli őrszobának adják át azonnal a postaládák motorosai. Mi gyorsak vagyunk, Hugh, megbizhatsz bennünk!

(Folvtatiuk)

Apróhirdetések

Keresek egy tanoncot fizetéssel, divat és rövidáru üzletembe. Szabó Nándor Péter. a-2017-f

Stráfkocsi ut. gumi-kerekű. 3.50 tonnás eladó. Szalay Józsefnél. Zombor. Thököly ut 8. a-2039-f

Fodrásznő állandó munkára felvétetik. Osv. Vidákovich Károlyné. Trefort utca 3. a-2048-f

Kocsitáblákat rendezésre kaphat MULLER vaskereskedésében. Zombor. Kossuth Lajos utca. a-2047

Erdélyi ásványvízforrás kihasználásához és fürdő felelesztéséhez tizenöt ezer pengővel társat (nőt) keres magánvos uriember. „Sürös” jellegre a kiadóhivatalban. a-2046-f

Telefonszámunk 2-07.